

Г.В. Олефір, ДЗ «Луганський національний університет імені Тараса Шевченка»

СУТНІСТЬ ПРОБЛЕМИ ПРОФЕСІЙНОЇ ПІДГОТОВКИ МАЙБУТНІХ УЧИТЕЛІВ ФІЗИЧНОЇ КУЛЬТУРИ

Олефір Г.В.

Сутність проблеми професійної підготовки майбутніх учителів фізичної культури

У статті теоретично обґрунтовані проблеми професійної підготовки майбутніх учителів фізичної культури. Автор аналізує процес становлення й розвитку професійної підготовки майбутніх фахівців з фізичної культури, проблеми й напрями розвитку відповідної сфери. Розкрито основні чинники, що перешкоджають суттєвому росту рівня професійної підготовки.

Ключові слова: професійна підготовка, фізична культура, майбутні учителя.

Олефир Г.В.

Сущность проблемы профессиональной подготовки будущих учителей физической культуры

В статье теоретически обоснованы проблемы профессиональной подготовки будущих учителей физической культуры. Автор анализирует процесс становления и развития профессиональной подготовки будущих специалистов по физической культуре, проблемы и направления развития соответствующей сферы. Раскрыты основные факторы, препятствующие существенному росту уровня профессиональной подготовки.

Ключевые слова: профессиональная подготовка, физическая культура, будущие учителя.

Постановка проблеми у загальному вигляді та її зв'язок із важливими науковими чи практичними завданнями. На сучасному етапі становлення та розвитку системи навчання предмету фізична культура особливо актуальною є проблема професійної підготовки майбутніх учителів фізичної культури.

Незалежність України, відродження української нації спонукали до

нового бачення професійної підготовки майбутніх учителів фізичної культури, спрямування її на потреби людини й держави у професійних, всебічно розвинених спеціалістах. Соціальне й педагогічне значення порушеної проблеми полягає у підготовці висококваліфікованих фахівців які у своїй майбутній професійній діяльності здатні поєднувати глибокі фундаментальні теоретичні знання і практичну підготовку, володіти гуманістичними та моральними якостями, відповідального та творчого ставитися до діла, яке вони виконують.

Зв'язок із важливими науковими чи практичними завданнями. Дана робота виконується згідно пріоритетного напрямку наукових досліджень кафедри теорії і методики фізичного виховання ДЗ «Луганський національний університет імені Тараса Шевченка» ”Теорія і методика профільного навчання старшокласників за спортивним напрямком в умовах безперервної освіти (державний реєстраційний номер 0108U002431).

Аналіз останніх досліджень і публікацій, в яких започатковано розв'язання даної проблеми і на які спирається автор. Концептуальні засади професійної підготовки майбутніх фахівців ґрунтовно досліджувалися в працях вітчизняних учених - Р.С.Гуревич, А.О.Лігоцький, Л.О.Хомич, Я.В.Цехмістер. У нашій країні значний вклад у розробку теоретичних і методологічних основ фізичної підготовки майбутніх учителів фізичної культури зробили: Г.О.Балл, І.Д.Бех, С.І.Подмазін, В.В.Рибалка. Зокрема професійної підготовки майбутніх фахівців фізичного виховання та спорту – в працях вітчизняних (Г.М.Арзютов, О.М.Вацеба, Е.С.Вільчковський, М.С.Герцик, О.Ц.Демінський, В.І.Завацький, О.С.Куц, В.М.Платонов, Б.М.Шиян, Ю.М.Шкретій) [1].

Формулювання цілей статті (постановка завдання). Мета статті – проаналізувати стан проблеми професійної підготовки майбутніх учителів фізичної культури.

Виклад основного матеріалу дослідження з повним обґрунтуванням отриманих наукових результатів. Оскільки під «підготовкою» розуміють «запас знань, досвіду, здобутих у процесі навчання, практичної діяльності», то

у вищому педагогічному навчальному закладі професійна підготовка майбутніх учителів фізичної культури виступає як цілісний процес засвоєння й закріплення загальнопедагогічних і фахових знань, умінь, навичок, ознайомлення з передовим педагогічним досвідом. Результатом професійної підготовки є стан готовності майбутніх учителів фізичної культури до професійної діяльності у загальноосвітніх навчальних закладах [1, 2].

Професійна підготовка майбутніх учителів фізичної культури, за словами Л.П. Сущенко, розглядається як процес, який відображає науково й методично обґрунтовані заходи вищих навчальних закладів, спрямованих на формування протягом терміну навчання рівня професійної компетентності особистості, достатнього для організації фізичного виховання різних верств населення регіону й успішної праці в усіх ланках спортивного руху з урахуванням сучасних вимог ринку праці [1].

Вагомих результатів професійної підготовки майбутніх учителів фізичної культури можна досягти лише за умов законодавчого, програмного та нормативного забезпечення, що виражається у конкретних документах і матеріалах, розроблених державними органами управління у сфері фізичної культури і спорту

Положення щодо змісту і організації професійної підготовки майбутніх фахівців фізичного виховання та спорту у вищих навчальних закладах базуються на засадах Конституції України, Законів України “Про освіту”, “Про вищу освіту”, Державної національної програми “Освіта” (“Україна ХХІ століття”), Національної доктрини розвитку освіти України у ХХІ столітті та інших законодавчих актах [3].

Національна доктрина розвитку освіти націлює національну систему освіти на формування здорової, всебічно розвиненої особистості, яка вмє творчо мислити, ініціативно діяти, сприяє соціально-економічному розвитку держави, у якій проживає [3].

Проблема професійної підготовки майбутніх учителів фізичної культури постійно знаходиться в полі зору спеціальних науково-дослідних установ,

наукових колективів й окремих дослідників. Так, лише за останні роки в Україні було проведено низку науково-практичних конференцій, присвячених виключно цій проблемі, або це питання обговорювалося поряд з іншими напрямками наукових досліджень [4].

Аналіз наукових джерел свідчить, що в полі зору дослідників знаходяться:

- спортивна та професійно-педагогічна підготовка;
- медико-біологічна підготовка;
- викладання окремих спортивно-педагогічних дисциплін у структурі підготовки вчителя;
- використання інноваційних технологій у процесі формування професійної майстерності фахівців фізичної культури [4].

Незважаючи на значну кількість досліджень з даного приводу, проблему професійної підготовки майбутніх учителів фізичної культури у вищих навчальних закладах недостатньо досліджено в теоретико-методологічному аспекті. Поза увагою дослідників залишилися ідеї щодо поліпшення методики професійної підготовки майбутніх учителів фізичної культури в профільному навчанні. Високий пріоритет цього питання зумовлюється реформуванням освітньої системи, де на перший план виходить профільне навчання у старшій школі. Воно дає змогу широко використовувати різні види спорту у школі, що має велике значення для підвищення інтересу і мотивації школярів до занять фізичними вправами, а також спонукає до професійного самовизначення, формування умінь та навичок з різних видів спорту за рахунок змін у структурі та організації навчального процесу з фізичного виховання у загальноосвітніх навчальних закладах. Тому на перший план виходить проблема професійної підготовки компетентних фахівців з цього питання.

Підготовка майбутніх учителів фізичної культури до професійної діяльності не з'являється спонтанно, її необхідно всіляко підтримувати і розвивати. Для цього треба створювати соціальні умови, які б дозволяли майбутнім учителям фізичної культури отримувати належну професійну освіту,

підвищувати свій загальнокультурний і фаховий рівень, брати участь у пошуковій, дослідно-експериментальній роботі, здійснювати облік передового та інноваційного педагогічного досвіду [4, 5].

Посилення вимог до професійної підготовки майбутніх учителів фізичної культури має на меті, перш за все, модернізацію навчально-педагогічного процесу, зміну структури його організації [5].

Для досягнення мети якісної професійної підготовки майбутніх учителів фізичної культури, які б були гармонійно фізично розвиненими, мали міцне здоров'я, необхідною умовою виступає перехід до гуманістичної системи підготовки учителів фізичної культури, в якій найвищою цінністю стає студент з його індивідуальними особливостями, цінностями та інтересами [6].

Висновки з даного дослідження і перспективи подальшого їх розвитку. Враховуючи соціальну значущість якісної професійної підготовки майбутніх учителів фізичної культури, необхідність зміцнення позицій України на міжнародній арені, формування й культивування здорового способу життя співвітчизників.

Вищевикладене свідчить про необхідність ефективного пошуку шляхів розв'язання проблеми, що дозволило б суттєво підняти рівень професійної підготовки майбутніх учителів фізичної культури.

Література

1. **Теоретико-методологічні** засади професійної підготовки майбутніх фахівців фізичного виховання та спорту у вищих навчальних закладах: Автореф. дис. д-ра пед. наук: 13.00.04 / Л.П. Сущенко; Ін-т педагогіки і психології проф. освіти АПН України. — К., 2003. — 45 с. — укр.

2. **Професійна** підготовка викладачів фізичного виховання в університетах США: Автореф. дис... канд. пед. наук: 33.00.04 [Електронний ресурс] / Т.Ю. Осадча; Луган. нац. пед. ун-т ім. Т.Шевченка. — Луганськ, 2005. — 20 с. — укр.

3. **Шиян Б.М.**, Кругляк О.Я. Система підготовки майбутніх учителів до реалізації міжпредметних зв'язків у процесі фізичного виховання молодших школярів. Актуальні проблеми фізкультурної освіти в Україні науково-методичний журнал 2 (22) – «Теорія і методика фізичного виховання». - Харків, 2006

4. **Петунин О.В.** Формирование профессионального мастерства учителя физкультуры. – М.: Просвещение, 1980. – 120с.

5. **В. В. Осадчий** Сучасні вимоги до професійної підготовки майбутніх учителів [Електронний ресурс] www.nbuv.gov.ua»Наукова періодика України».../Ped/2009_4/Osadchiy.pdf

6. **Р. Ф. Ахметов, В.К. Шаверський.** Проблеми й перспективи формування професійної майстерності фахівців фізичної культури засобами інноваційних технологій. [Електронний ресурс] www.lifesway.org/inf/PP200801.pdf

Olefir A.V.

The essence of the problem of training future teachers of physical culture

In the article theoretically the problem of training future teachers of physical culture. The author analyzes the formation and development of professional training of future specialists in physical culture, problems and trends of relevant areas. The basic obstacle to significant growth levels of training.

Keywords: professional training, physical culture, the future teachers.

Відомості про автора

Олефір Ганна Віталіївна – аспірантка кафедри теорії і методики фізичного виховання Інститут фізичного виховання і спорту.